

Belföldi hírek

1976. január 19. hétfő

bb.1. közgazdaságtudomány a kossuth kiadó gondozásában

ró/zsu/i/hi/ra la

1976. január 19.

az élénkülő közgazdasági kutatások hatását, a gazdaságirányítási rendszer rugalmasabbá válását, valamint a többi szocialista ország fellendülő közgazdasági könyvkiadását szemlélteti a kossuth kiadó gondozásában megjelent új közgazdasági munkák. fejlesztési-beruházási politikánk - ez a címe berend t.íván ismert vezető magyar közgazdász művének, amelyben a közgazdasági élet egyik legösszetettebb, legvitatottabb kérdését elemzi. könyvében tisztázza társadalmi-gazdasági céljainkat s egyidejűleg számba veszi azokat az új feltételeket, amelyek közepette a gazdasági növekedés megvalósul. munkája mellett, hogy a közgazdászok részére rengeteg tapasztalatot közöl, érdeklődésre tarthat számot a gazdasági kérdések iránt érdeklődő olvasók táborában is. az elméleti ismertetéseken túlmenően a szerző megfogalmazza a népgazdaság előtt álló konkrét fejlesztési feladatokat is. könyvének befejező részében a fejlesztési beruházási tevékenység irányításáról szól.

három ismert közgazdász: csernok attila, ehrlich éva és szilágyi györgy közös munkája az infrastruktúra című könyv. a tanulmánykötet szerzői arra a kérdésre keresnek választ, hogy van-e különböző országok és korok infrastrukturájában - fejlődésében, szerkezetében - valami közös. elemzik az infrastruktúra alakulását, a termelési tényezőket, vagyis a munkaerő és a beruházás oldaláról, és kimutatják e tényezők összefüggéseit. önálló, alkotó kérdésfelvetés, nyílt vitaszellem, az érvek ütköztetése jellemzi p.a.ignatovszkij szovjet szerzőnek a fejlett szocializmus című könyvét. magyar nyelven még nem jelent meg hasonló feldolgozás: a tárgykör meglehetősen újszerű, hiszen csupán az elmúlt esztendőben érte el a szocialista országok egynémelyike azt a gazdasági fejlettségi színvonalat, amely már lehetőséget ad a konkrét közgazdasági elemzésre.

/folyt.köv./ *T. Ignatovszkij**ka*

bb.1. / közgazdaságtudomány folyt./ra

a könyv elsősorban a szovjet gazdaság tapasztalatait dolgozza fel, de arra törekszik a szerző, hogy az ottani elemzéseket általánosítsa a többi szocialista ország viszonyaira. elméletileg is érdekes része a tanulmánykötetnek, amelyben a szerző az értelmiség helyét, szerepét vizsgálja a fejlett szocialista társadalom körülményei között.

ujdonság, m.m.makszimova a tőkés integráció alapvető problémái, című kötete is. a szovjet szerző áttekinti az utóbbi évtizedek tőkés gazdaságának változási irányait, részletekbe menően elemzi az integrációval foglalkozó polgári elméleteket, s ezekkel szembesíti a marxista értékelést. meggyőzően bizonyítja, hogy a kapitalista viszonyok között az integrációs folyamatok belső ellentmondásokkal terhesek, s könyvének befejező részében felvázolja azokat a lehetőségeket, amelyek az összeurópai együttműködés előtt feltárulnak./mti/

--

bb.2. érik a fűszerpaprika a kalocsai klimaházban

vid/kz/ra la

1976. január 19.

javultak a kutatási feltételek a hazai fűszerpaprikanemesítő központban, kalocsán, elkészült és működik a háromkamrás klimaház s ezen kívül ezer négyzetméter alapterületű növényház és jól felszerelt laboratórium segíti a kutatók munkáját. ezzel, a külső időjárástól teljesen függetlenül, az év bármelyik időszakában termesztethető a fűszernövény. a klimaházban már érik a paprika, ahol a természetes viszonyokhoz hasonló fény- hő- és páratartalom mellett hoznak termést a bokrok. a mesterséges termesztés lehetőségével több mint egy évet nyernek a nemesítők az újabb fajták előállításakor. ezenkívül pontos ismereteket kapnak a fűszernövény hő-, víz- fény- igényéről és tápanyagszükségletéről, közelebb jutnak a kutatók a szinképződés megismeréséhez, a paprika cukorkoncentrációjának alakulásához. a hőkamrákban vizsgálják a csövek érés kori fagytürelését, a fajták betegséggel szembeni ellenállóképességét.

a kutatók olyan fajtákat akarnak előállítani, amelyek az utóbbi években elterjedt közvetlen helyre vetéssel, illetve sűrű állományban termesztve is arányos csöveket hoznak, s azok rövid tenészedő alatt beérnek./mti/

--

-2-

bb 3. szovjet és japán filmek a képernyőn - a televízió filmterveiből

i/nm/zsu/hi/pg la

1976. január 19.

továbbra is jónéhány érdekes filmbemutatót tartogat a sokmillió nézőtábor számára a televízió. a következő hetekben, hónapokban láthatjuk a tervek szerint a „fedőneve jégmadár,, című szovjet ifjúsági filmet, amelynek cselekménye a nagy honvédő háború időszakában játszódik, főhőse, a jégmadár nevű fiatal partizán azt a feladatot kapja, hogy a németek háta mögött robbantson fel egy fontos vasúti hidat. a feladat teljesítése után azonban nem tér vissza csapatához. sok-sok év elteltével egykori bajtársa, aki repülőgépen annak idején a helyszíni szállította, visszatér erre a vidékre, hogy megtudja mi történt bajtársával. ugyancsak a szovjet filmstúdiókban készült a lányok, anyák című színes szovjet film is, amelynek főszerepét innokentyij szmuktunovszkij alakítja. a szergej bondarcuk által rendezett produkció témája a főváros és vidék, a távoli szibériában felnőtt lány és egy moszkvai értelmiségi család összeütközésének konfliktusokkal teli találkozásának drámája.

jávorfá és juliánna címmel csehszlovák film is bemutatásra kerül, amelynek főszereplőjét, juliannát, a gyönyörű parasztlányt megátkozza anyja, és a lány jávorfává változik... az egyes számú ügynök című színes lengyel film olyan fiatal emberről szól, aki a II. világháború idején az intelligence service tagjaként harcolt a fasiszmus ellen. egy pesti bérház különös történetei elevenednek meg a volt egyszer egy család című filmvígjáték kockáin.

a fekete gyertya fénye című háromrészes ndk-tévéfilmsorozat főhőse a spanyol polgárháborúban a condor légióban teljesít szolgálatot a német kommunista párt megbízásából. így kerül birtokába a fekete gyertya kísérlet eredménye, - egy ideggáz képlete. annak megakadályozására, hogy a fasiszták ezt a félelmetes fegyvert bevehessék, a formulát a szovjetunióba akarja juttatni. megszökik különítményétől, hogy megkísérelje a lehetetlent.
/folyt.köv./

-3-

ba

bb 3. / szovjet és japán....folyt/pg

a kitzasztott című svéd film egy zárkózott ember tragédiáját idézi elénk. egy világváros nyomornegyedében játszódik az ők ketten című japán film. a marie című nszk tévéfilm egy 17 éves leány történetét meséli el, aki közöny és feszültség között váltakozó leikiállapotban éli át legfogékonyabb éveit. az események egyre inkább rádöbbenik, hogy anyjának valamiképpen köze van apja hirtelen halálához...

a nagy sándor című színes amerikai film a legendás történelmi hősnek, hadvezérnek, arisztotelész tanítványának kíván emléket állítani. a főbb szereplők között találjuk richard burton, danielle darrieux-t, és másokat. spanyol-olasz koprodukcióban készült a dulcinea című film, főhőse dulcinea, cervantes örök életű donquijote című regényének híres szerelmese. /mti/

--

bb 4. a letűnt életforma nyomában - széleskörű néprajzi kutatás borsodban

vid/kz/pg la

1976. január 19.

széleskörű néprajzi gyűjtést végeznek az idén a miskolci herman ottó muzeum munkatársai, hogy a borsod jellegzetes tájegységeinek paraszti gazdálkodására, az egykori életformára vonatkozó emlékeket a hegyvidéken települt nemzetiségi községek sajátos viszonyait jellemző anyagot összegyűjtsék.

a palócok lakta sajóvelezden, a zemplén-vidéki mogyoróskán és az alföldi jellegű ároktó községben azt kutatják: milyen volt a családok anyagi ellátottsága, hogyan változott a ruházkodásuk, a lakásuk butorzata, használati eszközeik. a bodrogközben és a dél-borsodi részeken a gazdálkodási rendszerek kialakítását, annak az életformára gyakorolt hatását, a állattenyésztésből illetve a növénytermesztésből élő falvak életformája közötti különbségeket vizsgálják meg.

a hegyvidékre erdőmunkára települtek a szlovák nemzetiségi falvakban. az erdőmunkából adódó életforma ma még fellelhető tárgyi emlékeit gyűjtik össze. /mti/

--

-4-

h

bb 5. hazánkban vedégszerepel a leningrádi állami miniatűr színház

i/nm/s/hi/pg la

1976. január 19.

harmadik alkalommal látogat el hozzánk a közeljövőben a leningrádi állami miniatűr színház, amelyet a nálunk is jól ismert arkagyij rajkin, a szovjetunió népművésze vezet. a szovjet vendégek a tervek szerint január 22-én reggel érkeznek budapestre, és innen kecskemétre utaznak, ahol január 25-én lépnek a közönség elé. kecskeméti két előadásuk után székesfehérváron ugyancsak két bemutatón találkoznak a közönséggel, majd február 1-én kezdik meg próbájukat a thália színházban, ahol öt alkalommal játszó próbababák című műsorukat.

a leningrádi miniatűr színház az idén ünnepli fennállásának 36. évfordulóját. a szovjetunió egyik legnépszerűbb, legkedveltebb társulata megalapítása óta szinte az egész országot beutazta, egyaránt szerepelt a távol-keleten, szibériában, az uralban, a kaukázusban, ukrájában, karéliában, a nagy építkezéseken és a szüzföldeket meghódító mezőgazdasági munkások előtt. a nagy honvédő háború éveiben a színház előadást tartott az ostromlott leningrádban, a brjanszki, a vothovszki, a ii. ukráján fronton, a balti északi és csendes-óciáni flottáknál.

a háború után a leningrádi szatirikus együttes művészei az újjáépítés, a szocializmus építésének korszakában már a köz- és magánélet fonákságait, a mult még fellelhető negatív örökségét, a kispolgáriságot, vették célba,,. produkcióival a társulat bejárta lengyelországot, bulgáriát, csehszlovákiát, romániát, de izelítőt adtak a szovjet humorból london és nyugat-berlin közönségének is. /mti/

--

bb 6. zöldell a saláta hevesen

vid/kz/pg la

1976. január 19.

az ország egyik legnagyobb zöldségtermő közös gazdaságában a hevesi rákóczi termelőszövetkezetben már zöldellnek a primőrök palántái. szombaton mintegy ötszáz ezer bokor saláta pikirozását kezdték meg a hajtatóházakban. a zsenge növényeket most tápkockákba helyezik, majd két-három hét múlva a fóliaházakban telepítik. ugyancsak tápkockákba kerül a következő napokban mintegy 200 ezer paprika és paradicsom palánta. megkezdtek a fóliaházak építését is. a hevesi rákóczi tsz az idén hat hektárnyi területet borít be fóliasátrakkal. ebből a hatalmas, fóliavárosból, március elejétől már folyamatosan és tömegesen küldi piacra a primőr zöldségeket. /mti/

--

--5-

h

bb.7. itthon készül a nipa - évi 5-10 millió dollár értékű vegyszer-import megtakarítás

kg/zsu/ie/fé la

1976. január 19.

egyik fontos növényvédőszerünk a satecid, amelyet az iparszerű kukoricatermesztési rendszerben is felhasználnak. az észak-magyarországi vegyiművek gyártja, évente több mint 3000 tonnát. a szer egyik komponense az n-izopropilanilin /nipa/, amit eddig tökéletes valutáért külföldről kellett beszerezni. a vegyiművek megbízására a nagynyomású kísérleti intézet több éves kutatómunkával olyan eljárást dolgozott ki, amellyel lehetővé válik a nipa hazai gyártása.

az eljárás lényege, hogy a nipa alkotóelemeit, az anilint és az acetont katalizátor segítségével nagy nyomás alatt magas hőmérsékleten hidrogén jelenlétében, erőszakosan, egyesítik, ezek a vegyületek ugyanis egyébként nem reagálnak egymásra. a sikeres laboratóriumi kísérletek után az intézet irányításával péten felépült egy korszerű nipa-gyártó üzem, ahol megkezdődött ennek az anyagnak az előállítás, s így feleslegessé vált az import. a közelmúltban a vegyiművek is épített hasonló üzemet sajbábonyban, ahol évente 1000 tonna nipa-készül. a két üzem működése nyomán évente 5-10 millió dollárt takaríthat meg a népgazdaság, s a satecid-gyártás is fokozódhat.

a magyar nipa iránt már a szovjetunióból is érdeklődnek, szó van róla, hogy vásárolnak belőle saját növényvédőszer-gyártásukhoz./mti/

--

bb.8. öt új üzemmérnöki szak - atomerőmű karbantartókat képeznek dunaujvárosban

vid-/kz/fé la

1976. január 19.

dunaujváros felsőoktatási intézménye, a kohó- és fémipari főiskola megkezdte a felkészülését az atomkori szakemberképzéshez: 1977-től öt új üzemmérnöki szakot szervez. 1977 szeptemberétől gépészeti munkaszervező, konverteres acélgyártó, alumíniumkohászati, szinesfémöntődei és atomerőmű karbantartó üzemmérnököket képez. az új szakok szervezése, a tananyag, illetve a jegyzetek összeállítása megkezdődött. az új szakok első üzemmérnökei 1981-ben végeznek dunaujvárosban, amikor üzembehelyezik a dunai vasműkonverteres acélművét és a paksi atomerőművet./mti/

--
-6-

7.45/fé

9/10

bb.9. fém-hombárok borsodnádásdról

vid-/kz/fé la

1976. január 19.

hét éve, 1969 óta készítenek a borsodnádásdi Lemezgyárban különböző terménytárolókat. az igen keresett cikkek számító, hombárokból, az 1975-ös esztendőben borsodnádásdon rekordmennyiséget, csaknem nyolcezer vagon gabona tárolására alkalmas fémsíllót készítettek.

a borsodnádásdi gyár gabonátárolói már megtalálhatók az ország valamennyi tájegységében. az elmúlt években ugyanis összesen mintegy harmincezer vagon gabona tárolására elegendő lemezsiló készült az üzemben./mti/

--

bb.10. sajtolják a tökmagot az őrségben

vid-/kz/fé la

1976. január 19.

a tökmagolaj, a vas megyei őrségben ma is az egyik legközelebbi ételízesítő. a nyáron, ősszel összegyűlt tökmagot szárogatás után a sajtolóba viszik ott a száraz magot két szabályozható malomkő között megőrlik. az őrlött masszát fateknőben összekeverik melegvízzel, s dagasztják. ezután üstökbe öntik és állandó keverés közben addig piritják, míg a víz nagyrésze elpárolog, s a massa homokszerűvé válik. a kellően megpörkölt massa a prés lyukacsos edényébe kerül, s kézi erővel kipréselik. egy kiló tökmag átlagosan négy deci olajat ad. a visszamaradt olajpogácsa kitűnő fehérjédús takarmány./mti/

--

bb.11. tisztogatják a főbb utvonalakat -, de fokozott óvatosságra van szükség

i ok/gk/fé -cz

1976. január 19.

a vasárnap este, illetve hétfőre virradóra megindult havazás, amely a nyugati megyékben vette kezdetét, a főutvonalak hálózatára eddig nem volt különösebb kihatással. a kpm utügyeletének legfrissebb jelentése szerint ugyanis a fontosabb utakat megelőzően felszórták, ekézték. a műszaki kocsik most is készen állnak a munkára a síkosság, és az esetleges hóakadályok leküzdésére.

/folyt.köv./
9.20/fé

-7-

10/11

bb.11. /tisztogatják ...folyt/fé

az alsóbbrendű - főleg a hegyi - utak általában havasak, sikosak. az ut-ügyelet külön felhívja a gépjárművezetők figyelmét, hogy a szakaszos síkosság miatt fokozott óvatossággal közlekedjenek elsősorban vas megyében a 8-as, 74-es, 84-es 86-os, 87-es és a 88-as főutakon, valamint tolna megye területén a 6-os, 55-ös, 56-os, 61-es 63-as és a 65-ös főutakon.

a vonatok fennakadás nélkül közlekednek, s a fővárosi tömegközlekedés is rendben lebonyolódott a munkakezdés idejére. a köztisztasági hivatal - jó együttműködésben a bkv-val - a hegyi járatok utvonalát is időben megtisztogatta./mti/

-. -

bb.12. rendőrségi hírek

gk/fé -cz

1976. január 19.

mezőkovácsháza és battonya között dr.daróczi sándor 41 éves tudományos főmunkatárs, budapesti lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, az utkanyarban megcsuszott és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehérgépkocsival. a baleset következtében a személygépkocsi utasai közül dr.daróczi sándorné 41 éves osztályvezető-helyettes, budapesti lakos a helyszínen meghalt, két utast súlyos és egyet pedig könnyű sérüléssel szállították kórházba. az eljárás folyamatban van.

felcsut határában medvegy ferenc 67 éves nyugdíjas, budapesti lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, fékezés közben átcsuszott a bal oldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsival. a két gépkocsi utasai közül medvegy ferencné 57 éves kisiparos, budapesti lakos a helyszínen meghalt. ifj.medvegy ferenc 18 éves lakatos, molnár ferenc 47 éves nyugdíjas, tatabányai lakos súlyos, még négyen, köztük a vétlen személygépkocsivezető könnyebben sérült meg. a sérülteket kórházba szállították. az eljárás folyamatban van.

ivánca határában szunyog józsef 42 éves esztergályos, budapesti lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, átcsuszott a bal oldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő volán-autóbusszal. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, dobozi lászlóné 45 éves budapesti lakos olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. szunyog józsefet súlyos állapotban szállították kórházba. az eljárás folyamatban van./mti/

-. -

10.15/fé

-8-

bb.13. lakástűz az v.kerületben

fé -cz

1976. január 19.

tragikus kimenetelű tűz keletkezett vasárnap reggel budapest az v.kerület petőfi tér 3.szám alatt fleischl etelka nyugdíjas vi.emelet 18 számú lakásában. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint a lakás tulajdonosa ágyban dohányzott. feltehetően dohányzás közben elaludt, a cigaretta az ágynemű közé esett és azt meggyújtotta. a keletkezett füsttől fleischl etelka életét veszítette. a tüzet a keletkezés után körülbelül két órával később vették észre ezért a tűz elhatalmasodott, átterjedt a butorokra, festményekre, az ajtókra és ablakokra is. a kivonult tűzoltóegységek gyors és szakszerű beavatkozással a tüzet rövid idő alatt eloltották. a keletkezett anyagi kár körülbelül 200 ezer forint./mti/

-. -

bb.14. új sütőüzem záhonyban és tiszavasváriban

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

a sikeres próbaüzemelés után január 19-én megkezdte folyamatos, kétműszakos termelését a nyiregyházi sütőipari vállalat záhonyi és tiszavasvári új sütőüzeme. mindkettő sok vasutat, illetve ipari munkást foglalkoztató nagyközségben épült 10-10 millió forintos költséggel. a záhonyi üzem napi kapacitása kétműszakos üzemeléssel 8.8, a tiszavasvárié 7.5 tonna kenyér./mti/

-. -

bb.15. új körzeti orvosi rendelő vasalján

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

új korszerű körzeti orvosi rendelővel, egészségügyi tanácsadóval és orvoslakással gazdagodott hétfőn a vas megyei vasalja község. az új létesítmény építésére a helyi tanács több mint nyolcszáz ezer forintot fordított. az építkezést segítette a helyi termelőszövetkezet és a lakosság is.

az új orvosi rendelő és egészségügyi tanácsadó négy község - vasalja, kemestaródfa, pinkamindszent és magyarnádalja - lakóit látja el./mti/

-. -

11.00/fé

-9-

AK

bb.16. szakszervezeti bizottsági titkárok tanfolyama

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

a szakszervezetek somogy megyei tanácsa rendezésében hétfőn balatonbogláron a szövetség üdülőjében megkezdődött a szakszervezeti munkahelyi bizottsági titkárok egy hónapos tanfolyama. az utóbbi időben sok újonnan választott tisztségviselő került különböző funkcióba. részükre a szakszervezeti munka módszeréről, a kongresszusi határozatokról, valamint az v.ötéves terv feladatairól tartanak előadásokat. az első tanfolyamon ötvenen vesznek részt, s májusig mintegy 300-an tanulnak majd balatonbogláron./mti/

--

bb.17. nagyteljesítményű terményszárítót és tárolót adtak át nagyszénáson

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

a nagyszénási október 6. termelőszövetkezetben nagyteljesítményű terményszárító és tároló épült a közös gazdaság építőrészlegének kivitelezésében. a tiz, egyenként 75 vagon kapacitású terménytároló siló mellett helyezték el a szovjet gyártmányú, nagykapacitású szárítót. a beruházás mintegy 24 millió forintba került és üzembe helyezésével megoldódtak a kilencezer hektáron gazdálkodó termelőszövetkezet terményszárítási gondjai. a most átadott üzemmel összesen már öt szárítótelep működik a közös gazdaságban./mti/

--

bb.18. nemzetközi csillagász tanácskozás debrecenben

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

a magyar tudományos akadémia debreceni napfizikai obszervatóriumában négy napos nemzetközi csillagászati tanácskozás kezdődött hétfőn. dezső lóránd professzor, az obszervatórium igazgatója köszöntötte a hét szocialista ország delegátusait, köztük w.iwanowskat, a neves toruni akadémikust, a nemzetközi csillagászati unió elnökét és g.khromov akadémikust a szovjet tudományos akadémia csillagászati tanácsának alelnöke.

a négynapos nemzetközi csillagászati tanácskozás elsődleges célja a kutatások minél tervszerűbb egybehangolása./mti/

11.15/fé

--
-10-

bb.19. kukoricatermelő szakemberek továbbképzése debrecenben

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

hétfőn délelőtt kétszáz kukoricatermelő szakember részvételével továbbképzés kezdődött debrecenben, az agrártudományi egyetemen. a résztvevők valamennyien a nádudvari kukorica és iparinövénytermelési együttműködésben résztvevő gazdaságok gyakorlati szakemberei. a tanfolyamon elemzik az 1975.évi tapasztalatokat, ismertetik a legújabb technológiai eljárásokat.

a továbbképzésen vesznek részt a kite gazdaságok cukorrépa- napraforgó- burgonya- termelésének irányítói és növényvédői is. összesen csaknem ezren gyarapítják ismereteiket a tavaszi munkák megkezdéséig./mti/

--

bb.20. madách emlékünnepe salgótarjánban

vid-/ká/fé -cz

1976. január 19.

madách imre születésének 153. évfordulója alkalmából hétfőn emlékünnepeket rendezett a tragédia írójának nevét viselő salgótarjáni gimnázium és szakközépiskola. volt versmondó verseny, anyanyelvi vetélkedő, felleptek az intézmény tanulói alakult zenekari és ének együttesek, szólólisták. ez alkalommal jutalmazták meg a diák tudományos pályázatra érkezett legjobb munkák szerzőit. az ünnepségen részt vettek a losonci klement gottwald építőipari szakközépiskola diákjai is, akik a versmondó versenyben magyar és szlovák verseket adtak elő./mti/

--

bb.21. magyar anyaggazdálkodási küldöttség utazott az ndk-ba

k sb/gk/fé -cz

1976. január 19.

wolfgang rauchfuss, az ndk minisztertanácsa elnökhelyettese, anyaggazdálkodási miniszter meghívására vallas pálnak, az országos anyag- és árhivatal elnökhelyettesének vezetésével hétfőn magyar küldöttség utazott a német demokratikus köztársaságba a két országot érintő együttműködési kérdések megtárgyalására./mti/

--

11.30/fé

-11-

He 13⁰⁰

bb.22. a munkaügyi ítélkezés tapasztalatairól - a legfőbb bíróság teljes ülése

t tf/gk/fé -cz

1976. január 19.

tóth ferenc, az mti igazságügyi tudósítója jelenti:

a munkajogi jogszabályok, a munkaügyi és a polgári peres eljárási rendelkezések alkalmazásáról, a társadalombiztosítási vitákban kialakult ítélkezési gyakorlatról tárgyaltak hétfőn a legfelsőbb bíróságon, ahol dr. szakács ödön elnök vezetésével teljes ülést tartottak: megvitatták a három évvel ezelőtt létrehozott munkaügyi kollégium tevékenységéről előterjesztett beszámolót, elemezték a munkaügyi bíráskodás tapasztalatait. a tanácskozáson részt vett. dr. szijártó károly legfőbb ügyész, buda istván munkaügyi minisztériumi államtitkár, dr. markója imre igazságügyi minisztériumi államtitkár és herczeg károly, a szot titkára is.

jogismereti tájékoztató végett célszerű felidézni, hogy a „teljes ülés”, a legfelsőbb bíróság legmagasabb elvi irányító testülete, amelynek élén a legfelsőbb bíróság elnöke áll, tagjai pedig az ott működő nívatásos bírák. a kollégiumok pedig a legfelsőbb bíróságon a különféle - a munkaügyihez hasonlóan büntető, katonai, polgári és gazdasági - ügycsoportokban tevékenykedő bírák testületei, a maguk területén szintén az ítélkezés egységét elvi irányítással elősegítő kollektív szervek. a teljes ülés legfontosabb aktusai: az irányelvek és az elvi döntések; ezeket az ítélkezési gyakorlat egységének biztosítása érdekében vagy valamely jogértelmezési kérdésben való eligazítás céljából - a bíróságokra kötelező erővel - bocsátja ki. a teljes ülésen rendszeresen napirendre kerülnek a kollégiumok működéséről szóló - a mostanihoz hasonló - beszámolók.

1973. január 1-től kezdve működnek a munkaügyi bíróságok, amelyeket a fővárosban és a megyeszékhelyeken hoztak létre /a bíróságokról szóló 1972. évi iv. törvény alapján/. az egységes bírósági fórumrendszerhez tartoznak, azonban az általános bíróságokhoz - járási, megyei bíróság és legfelsőbb bíróság - képest a munkaügyi bíróságok: különbíróságok. a munkaviszony-nal kapcsolatos jogviták elintézésének sajátos - az általánostól eltérő eljárási szabályokat is alkalmazó - szervei. a hozzájuk kerülő ügyek: munkaügyi viták - azaz a dolgozó és a vállalat / munkáltató / között a munkaviszonyból eredő jogokkal és kötelezettségekkel összefüggésben felmerült viták / munkaügyi vita tehát a szövetkezettel munkaviszonyban álló alkalmazott ilyen vitája is/.

/folyt.köv./

-12-

bb.22. / munkaügyi ..1.folyt/fé

a munkaügyi bírósági ügy elbírálási rendje újszerű: az alapeljárás a vitában általában a munkaügyi döntőbizottság előtt folyik, s a munkaügyi bíróság előtt keresettel induló munkaügyi per voltaképpen a döntőbizottsági határozat bírósági felülbírálatát jelenti, bár az első foku bírósági eljárás szabályai szerint. ebből viszont egyszersmind az is következik, hogy a munkaügyi bíróság határozata ellen általában nincs helye fellebbezésnek; a munkaügyi bíróság határozatának esetleges hibáit csak

törvényességi óvás útján lehet orvosolni. az a megszorítás, hogy a fellebbezésnek / a megyei bírósághoz! / csak kivételesen van helye, nem csupán az eljárás gyorsítását szolgálja, hanem egyben azon az elvi megfontoláson alapszik, hogy a szóban forgó ügyet „első fokon”, a munkaügyi döntőbizottság már elbírálta. fellebbezni az anyagi felelősség - a vállalat, továbbá meghatározott esetekben a dolgozó anyagi felelőssége - tárgyában hozott bírósági határozatok ellen lehet.

a munkaügyi döntőbizottságok évente körülbelül 16 000 munkaügyi vitával foglalkoztak az elmúlt három esztendőben s határozataiknak mintegy 40 százaléka ellen indítottak keresetet a munkaügyi bíróság előtt. a munkaügyi ítélkezés elvi irányítása érdekében 75 állásfoglalást tett közzé 1973-1975-ben a legfelsőbb bíróság munkaügyi kollégiuma. tájékozódott a munkaügyi döntőbizottságok helyzetéről, tevékenységéről is. a munkaügyi döntőbizottságok a munkahelyi viszonyokat ismerő, gyors döntésre képes szervek, amelyek alkalmasak és a jövőben még inkább képesek lesznek a munkaügyi viták alapeljárásának megfelelő lefolytatására.

a napirendre került kollégiumi beszámolóban közérdeklődésre számot tartható tényeket, tapasztalatokat sorakoztattak fel. például azt: a dolgozó munkához való jogának fontos biztosítása, hogy a vállalat és a dolgozó a munkaszerződést - a munka törvénykönyve értelmében - csak közös megegyezéssel módosíthatja. e módosításhoz a dolgozó hozzájárulása nem kényszeríthető ki. a dolgozó a munkakörébe nem tartozó munkát átmenetileg - indokolt esetben - akkor köteles végezni, ha beosztására, korára, egészségi állapotára vagy egyéb körülményeire tekintettel az aránytalan sérelemmel nem jár, és nem sérti az eredeti munkaköre szerinti munkabérhez való jogát.

a munkavédelem - vagyis: a dolgozók egészségéről és biztonságáról való gondoskodás - társadalmunk és jogunk egyik legfontosabb feladata. a szélesebb értelemben vett munkavédelem azonban - s erről egyetlen munkahelyen sem szabad elfeledkezni! - azoknak a dolgozó-kategóriáknak a védelmére is kiterjed, amelyek adottságaiknál fogva az átlaghoz képest hátrányosabb helyzetben vannak és ezért oltalomra szorulnak. /folyt.köv./

12.00/fé

-13-

bb.22. / munkaügyi ...2.folyt/fé

például törvényi rendelkezés van arról, hogy a terhes nő vagy anya alkalmazását e körülményre tekintettel megtagadni nem szabad. az alkalmazásnál a terhes nőt és a kisgyermekes anyát azonos feltételek esetén előnyben kell részesíteni. a gyakorlatban ez a szabály sajnos nem válik következetesen valóra. a dolgozó nő ugyanis rendszerint nem tudja igazolni, hogy alkalmazását terhessége, illetve anyasága miatt tagadták meg. többnyire azt sem tudja igazolni, hogy a többi jelentkező sem rendelkezett a be-töltendő munkakör szempontjából nála kedvezőbb tulajdonságokkal, s a munkáltató az alkalmazásnál őt ennek ellenére nem részesítette előnyben. a törvénynek azonban érvényt kell szerezni. ezért -egyebek között - e témával is a legfelsőbb bíróságnál a munka-ügyi kollégium a közeljövőben tüzetesen foglalkozik.

a fegyelmi ügyekben hozott bírósági határozatok is mutatják, hogy számos vállalatnál a munkafegyelem nem éri el a kívánt szintet. gyakori fegyelmi vétségek az igazolatlan mulasztás, a munka megtagadása, az italozás munkaidő alatt, valamint a társadalmi tulajdon megkárosítása. a munkaügyi bíróságok általában megfelelően mérlegelik az eléjük vitt fegyelmi ügyeket; mégis előfordult, hogy indokolatlanul enyhítették a dolgozóval szemben kiszabott fegyelmi büntetést. ezért több munkaügyi bírósági ítélet ellen - kellő alappal - törvényességi óvást emeltek. a munkafegyelem normáinak maradéktalan megtartásához és megtartatásához fontos társadalmi érdek fűződik!

a szabályszerűen elindított fegyelmi eljárás befejezésének nincs jogszabályban előírt határideje. ha azonban a munkáltató a fegyelmi eljárás befejezésével indokolatlanul késlekedik, ez - a körülményektől függően - indokoltá teheti a kiszabott fegyelmi büntetés enyhítését, netán, hatályon kívül helyezését is. annak a fegyelmi büntetésnek ugyanis, amit a megfelelő idő alatt lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként kedvező nevelő hatással lehetett volna kiszabni, a körülményektől függően gyakran már nincs meg a kívánt nevelő ereje akkor, ha az eljárás indokolatlan elhúzódása után alkalmazzák.

a munkajogi anyagi felelősségnek két alapformája van: a dolgozó anyagi felelőssége és a vállalat anyagi felelőssége. közös vonásuk, hogy mindkettő valamilyen vagyoni kár okozása esetén érvényesül és a szankció mindkét esetben kártérítés. egyébként a két felelősségi forma természetesen egymástól lényegesen eltér. a dolgozó anyagi felelőssége általában a vétkesség alapszik, és fő célja a dolgozónak a vállalati károk megelőzésére való nevelése, a károkozás körülményeihez és a dolgozó személyi tulajdonságaihoz is igazodó - egyéniesített mértékű, az esetek többségében a munkabérral arányosan korlátozott kártérítési szankcióval. /folyt.köv./

12.05/fé

-14-

he 13.10

bb.22./ munkaügyi ...3.folyt/fé

a vállalat anyagi felelőssége elsősorban az üzemi balesetek és más egészségi károsodások megelőzését szolgálja. e felelősségnek - amely ugynevezett tárgyi felelősség - az alapja: az okozati összefüggés a vállalat működése és a dolgozónak emiatt a munkaviszony keretében elszenvedett kára között. a dolgozónak csak azt kell bizonyítania, hogy a kár a munkaviszony keretében, a munkaviszonyból fakadó kötelezettségek teljesítésével összefüggésben érte. ennek igazolása esetén a vállalat csak azzal mentheti ki magát a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a vállalat működése és a dolgozó kára között nem volt meg a mérvadó okozati kapcsolat.

a munkaügyi viták eljárási kérdései kapcsán - sokakat érintő és napi időszerűségi témaként - meg kell említeni a legfelsőbb bíróság munkaügyi kollégiumának azt az állásfoglalását, amely szerint: a vállalatnál szervezett szakszervezeti jogsegélyszolgálat jogosult arra, hogy képviselje a vállalat dolgozóit, nyugdíjas dolgozóit és szakmunkástanulóit a polgári peres és nemperes eljárásban. ehhez azonban szükség van a dolgozó részéről adott meghatalmazásra, továbbá arra, hogy a jogsegélyszolgálati képviselőt ellátó személy megbízást kapjon a szakszervezeti bizottságtól. /folyt.köv./

bb.23. elutazott a szovjet kereskedelmi küldöttség

i kf/gk/fé -cz

1976.január 19.

a magyar-szovjet belkereskedelmi állandó munkacsoport hetedik ülésének befejeztével, az 1976.évi magyar-szovjet belkereskedelmi választékcseré és műszaki-tudományos együttműködési megállapodás aláírása után sz.m. szemicsev kereskedelmi miniszter-helyettes vezetésével elutazott hazánkból a szovjet kereskedelmi küldöttség. /mti/

--

bb.24. a magyar szolidaritási bizottság,

gk/hi/fé -cz

1976.január 19.

meghívására hétfőn kurt krüger vezetésével budapestre érkezett az ndk szolidaritási bizottságának küldöttsége. /mti/

--

12.10/fé

-15-

he 13.10

bb.25. új autószerelv az m-7-esen

vid-/kz/fé -cz

1976. január 19.

székesfehérvár térségében, az m-7 autópálya mentén, hétfőn új gépkocsi-szerviz nyílt. 20 millió forintos beruházással az Interag Rt hozta létre az évi 100 ezer óra kapacitású autójavítót. a szervizben egyidejűleg 14 gépkocsit javíthatnak, alvázvédelmi és gumijavító műhely, diagnosztikai sorok, valamint gépkocsimosó is tartozik hozzá. az új autójavítót a székesfehérvári univerzál szövetkezt üzemelteti két műszakban. a nyári szezonban vasárnapi ügyeletet is tartanak./mti/

--

bb.26. jegyadó automaták a pécsi autóbuszokon

vid-/kz/fé -cz

1976. január 19.

hétfőtől egy újabb nagyforgalmu pécsi autóbuszjáraton, a várost átszelő 27-es vonalán, szovjet gyártmányu jegyadó automaták helyettesítik a kalauzt. országosan pécssett kísérletezők elsőként ezzel a készülékkel, s az eddigi kedvező tapasztalatok alapján határozták el széleskörű alkalmazását az egyre súlyosbodó kalauzhiány miatt. az idén 350 jegyadó automatát vár a pécsi volán, ami azt jelenti, hogy a mecsekaljai város valamennyi autóbuszán gép adja majd a jegyet./mti/

--

bb.27. évente öt-hatszáz szövetkezeti lakás épül szolnok megyében

vid-/kz/fé -cz

1976. január 19.

a családi otthonok teremtésének egyik legnépszerűbb formája szolnok megyében a szövetkezeti lakásépítés. jelenleg már 42 városi és községi lakásszövetkezet működik a megyében. a társulások 3400 lakást tartanak fenn, több mint egymilliárd forint értékben. az ötödik ötéves terv időszakában további fejlődéssel számolnak a megyében: évente öt-hatszáz szövetkezeti lakás épül fel. serkentőleg hatnak az összefogásra a kedvezően megváltozott pénzügyi szabályozók is. a munkáslakások állami támogatásának összege ugyanis lakástípusonként 20 ezer forinttal növekedett. a fiatal házasok és a nagycsaládosok részére a lakásba történő beköltözést követő öt évben törlesztési kedvezmény adható. a lakásszövetkezetek építésének gyorsabb ütemét eddig gátolta a megfelelő tervezői, kivitelezői kapacitáshiány. az új tervidőszakra erről jó előre gondoskodtak, a tervezői és a beruházási tevékenység gyorsítására intézkedéseket tettek a szöveterv-nél, s megkötötték a szocialista szerződések egy részét is a kivitelező vállalatokkal./mti/

--

-16-

13.00/fé

14.15

bb.28. téli vadvonulás a Bükkben

vid.-/kz/fé -cz

1976. január 19.

a zord téli időjárás, az utóbbi napokban hullott hó vándorlásra készítette a Bükk nemesvadállományát. őzek, szarvasok, sőt vaddisznók százainak nyomain mutatják a vonulás irányát. a vadak elsősorban az etető körüli erdőrészeket, mint többek között a jávorkuti fenyvesek tisztásait, a Lustavölgyi növendék bükkösöket „szállták” meg, ahol az időjárás viszontagságai ellen a szélárnyékos oldalakon védelmet találnak.

a sziklás, szinte megközelíthetetlen karsztvidékre húzódtak az 1930-as években meghonosított korzikai vadjuhok, a muflonok. azokon a sziklaszirteken tanyáznak, amelyek a déli órákban nap-sütést kapnak. a vadászok megfigyelése szerint most, a téli időszakban, mikor a kirándulók nem zavarják ezt a rendkívül óvatos és félték vadat, számuk megszorodott, mert a nyugat-bükk-i részekből is ide vándoroltak, táplálékot keresve.

az aggteleki barlangvidékhez tartozó szelcepusztai rezervátumban „vendég” vadakat is megfigyeltek az erdészek. a szomszédos csehszlovákiai erdősegekből vándoroltak át, s „benszülött”, társaikkal együtt telepednek meg a vadetők környékén./mti/

--

bb.29. az irodalmi színpad

tr/hi/fé -cz

1976. január 19.

igazgatósága közli, hogy a január 20-i négy monológ előadás betegség miatt elmarad, a jegyek január 29-én 20 órakor érvényesek, vagy a váltás helyén visszaválthatók./mti/

--

bb.30. időjárásjelentés

fé -cz

1976. január 19.

a meteorológiai intézet jelenti január 19-én hétfőn 13 órakor változékony, enyhe idő

az atlanti-óceán északi térségéből egymást követik a kontinens belseje felé az enyhe és hidegebb léghullámok. hatásukra a brit-szigeteken, a skandináv-félszigeten, valamint a német-lengyel síkságon és a kárpát-medencében többfelé esik az eső, havas eső, hó. délnyugat-európában és a szovjetunió európai területének középső részén magas légnyomásu zóna található. ezen a területen általában csendes, párás, helyenként ködös az idő. a következő 36 órában a kárpát-medencében az évszakhoz képest enyhe idő lesz.

/folyt.köv./

-17-

14.20

bb.30./ időjárás....folyt/fé

hazánkban vasárnap délelőtt változóan felhős volt az ég, majd a déli órától kezdve nyugaton borultságig növekedett a felhőzet, és havazás kezdődött. a legmagasabb nappali hőmérséklet általában plusz 2- minusz 2 fok között volt, de a tiszántul nagy részén a tartósabb napsütés ellenére is csak minusz 3 - minusz 5 fokig emelkedett a hőmérséklet. a déli órákban elkezdődött havazás az éjszaka folyamán fokozatosan keletre is áttért, és hétfő hajnalra a csapadékzóna megközelítette a tiszta vonalát. a reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknym és 4 mm között volt, de a dunántul nyugati részén, valamint a bakonyhegység körzetében helyenként elérte a 10 mm-t. a ma reggel 7 órakor érkezett jelentés szerint a hóréteg vastagsága a dunántul északi részén többfelé eléri a 10-15 cm-t. máshol általában a hóvastagság 2-10 cm között változik. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet az ország nagy részén minusz 1- minusz 6 fok között volt, de a kevésbé felhős keleti, északkeleti országrészben helyenként minusz 12, - minusz 17 fokig hűlt le a levegő. hétfőn délelőtt általában erősen felhős volt az ég, keleten még sokfelé havazott. a hőmérséklet 11 órakor nyugaton minusz 1, - plusz 4 keleten minusz 2 - minusz 6 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke minusz 1, 4 fok volt, 0, 3 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás kedd estig:

időnként keleten is felszakadozó felhőzet, hétfőn keleten még többfelé havazás, havas eső, kedden szórványosan előforduló havas eső, eső. mérsékelt, időnként megélénkülő délnyugati, nyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában plusz 1, - minusz 4 fok között, keleten helyenként kevéssel minusz 5 fok alatt, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: plusz 1, plusz 6 fok között.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

tulnyomóan felhős idő, megismétlődő havazásokkal, havas esőkkel. a hőmérséklet keleten is emelkedik. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet minusz 2, minusz 7 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet minusz 1 plusz 4 fok között, jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

a duna vizállása budapestnél: 424 cm./mti/

bb.31. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke január 19-én 13.óráig:

se/fé -cz

1976.január 19.

1. közgazdasági könyvek
2. paprika-kisérletek
3. tv-filmek
4. néprajz-kutatás
5. a miniatűr színház vendégszereplése
6. saláta
7. vegyszer-import megtakarítás
8. új üzemmérnöki szakok
9. fém-hombárok
10. tökmag-olaj
11. kpm utügyeletének közleménye
12. rendőrségi hírek
13. lakástűz
14. új sütőüzemek
15. új körzeti orvosi rendelő vasalján
16. szakszervezeti tanfolyam
17. terményszárító
18. csillagász tanácskozás
19. kukoricatermelők továbbképzése
20. madách emlékünnepe
21. anyaggazdálkodási küldöttség az ndk-ba
22. a legfőbb bíróság teljes ülése
23. elutazott a szovjet kereskedelmi küldöttség
24. ndk szolidaritási bizottság küldöttsége
25. új autószerviz az m-7-esen
26. jegyautomata
27. szövetkezeti lakások
28. vadvonulás
29. az irodalmi szinpad közleménye
30. időjárás
31. hirjegyzék/mti/

..-

bb.32. felhasználható: 17 órától!

szentendrei képzőművészek kiállítása miskolcon

vid-kz/fé -cz

1976.január 19.

a miskolci városi tanács a művészeti és propaganda irodájának ideai tervei között szerepel az ország különböző művésztelepein élő alkotók munkásságának bemutatása. a sorozatot hétfőn, miskolcon, a kossuth lajos művelődési házban a szentendrei képzőművészek alkotásaiból rendezett tárlat nyitotta meg.
/folyt.köv./

bb.32./ szentendreifolyt./fé

a kiállításon a szentendrei művésztelep három szobrászművészenek - asszonyi tamásnak, csikszentmihályi róbertnek és ligeti erikának - továbbá négy festő- és grafikusművészenek - deim pálnak, gy.molnár istvánnak, jávor piroskának és kocsis imrének - együttesen több mint száz alkotását láthatják az érdeklődők./mti/

--

bb.33. kitüntetés

k hi/gné/hi/fé -cz

1976. január 19.

a népköztársaság elnöki tanácsa dékán andornak, a kossuth könyvkiadó műszaki főosztálya csoportvezetőjének nyugalomba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta./mti/

--

vbb 34. a termelőszövetkezetek országos tanácsa ülése a mezőgazdaság öt éves feladatairól

t kg/s gi sb -cz

1976. január 19.

a termelőszövetkezetek országos tanácsa hétfői ülésén megtárgyalta a iv. öt éves terv teljesítésének tapasztalatait és az v. öt éves tervben előirányzott legfontosabb feladatokat megvalósításának teendőit. a gellért szállóban rendezett ülésen résztvette havasi ferenc miniszterelnök helyettes, borbély sándor, az mszmp kb ipari-, mezőgazdasági- és közlekedési osztályának vezetője.

és felszólalt

ott volt

szabó istván, a tot elnöke beszámolójában elmondotta, hogy a szövetkezetek az elmúlt tervidőszakban általában egyenletesen és dinamikusan fejlődtek. a közös gazdaságok mezőgazdasági termelése évente átlagosan 4.5 százalékkal növekedett. a termelés legtöbb ágában lényegében javultak az anyagi-műszaki feltételek. öt év alatt csaknem 53 milliárd forint értékű beruházás valósult meg a mezőgazdasági szövetkezetekben, s jó alapul szolgál a növénytermesztés és az állattenyésztés további fejlődéséhez. a szövetkezeti közös vagyon értéke 78 milliárd forintról mintegy 130 milliárd forintra emelkedett. a termelési előirányzatokat azonban minden részletében nem sikerült teljesíteni. amíg a növénytermesztésben - különösen a gabonatermelésben - figyelemreméltó sikereket értek el a közös gazdaságok, a zöldség és gyümölcsstermesztésben és az állattenyésztés több fontos ágában lemaradás tapasztalható. nem növekedtek kielégítően az állatállomány és az állattenyésztés hozamai - elsősorban a tejtermelés maradt el a tervezettől.

/folyt. köv./
13.50/gi

- 20 -

bb 34. /a termelőszövetkezetek 1. folyt./gi

figyelemre méltó azonban - hangsúlyozta a tot elnöke -, hogy a iv. öt éves tervidőszakban bontakoztak ki az iparszerű termelési rendszerek, tehát a termelőmunka szervezettsége, jellege mindinkább iparszerűvé vált. ezekhez az eredményekhez nagy mértékben hozzájárult, hogy a szövetkezetekben is megszilárdult a szocialista brigádmozgalom.

az ötödik öt éves terv a mezőgazdasági szövetkezetek gazdálkodásában is magasabb szintre emeli a mércét, a követelményeket, előírja a termelés hatékonyságának növelését, a tervszerűbb munkát. mint szabó istván a továbbiakban elmondotta: a terv a közös gazdaságok mezőgazdasági termelésének évi 4.7 százalékos emelését irányozza elő, ezen belül az állattenyésztés fejlődésében évi 5.3 százalékos növekedést kell elérni. az egyik legfontosabb feladat a szarvasmarhatenyésztés fellelendítése, ami minden eddiginél nagyobb erőfeszítést, átgondoltabb és szervezettebb fejlesztő munkát igényel a szövetkezetek dolgozóitól. az 1976-80-as tervidőszakban a tehénállomány 24 százalékos növelése mellett az egy tehénre jutó évi hozamot 3000 liter fölé kell emelni. a vágósertés-termelés tervezett 31 százalékos bővítése érdekében lényegesen javítani kell a tenyésztői munka színvonalát. a termelés növelését ugyanis alapvetően a meglévő férőhelyek jobb kihasználásával és a hizlalási idő csökkentésével kell elérni. a növénytermelésben több figyelmet kell fordítani a cukorrépa, az olajos növények és a zöldségfélék termelésére.

mint a tot elnöke rámutatott: a gazdálkodás közgazdasági feltételei szigorúbbak, de a terv teljesítésének reális feltételei vannak. ezért fontos, hogy a szövetkezeti kollektívák a szabályozók alapos ismeretében, gondos, elemző munka alapján hozzák meg döntéseiket. ennek érdekében tovább kell fejleszteni a dolgozók szakmai és politikai felkészültségét, s a fiatal szakembereket is a korábbinál bátrabban, szélesebb körben kell bevonni a döntések előkészítésébe. a tot azt kéri a szövetkezetek vezetőségeitől, hogy nagyobb segítséget nyújtsanak a háztáji és a kisüzemi termelőknek az anyagellátásban. szervezzék meg a háztáji termékek értékesítését és segítsék a háztáji gazdaságok korszerűsítését, a szakszerűbb kisüzemi termelést.

a beszámoló alapján az ülés résztvevői megvitatták az v. öt éves tervben előirányzott feladatok gyakorlati végrehajtásának legfontosabb teendőit, majd elfogadták a tot 1976. évi munkaprogramját. /mti/

--

13.55/gi

- 21 -

Ar 14.45

bb 35. bálint józsef államtitkár

k/s gi bs -cz

1976. január 19.

a központi statisztikai hivatal elnöke a lengyel népköztársaság statisztikai hivatala elnökének meghívására hétfőn varsóba utazott, ahol aláírja a két hivatal 1976. évi együttműködési munkatervét és tárgyalásokat folytat a kétoldalu kapcsolatok fejlesztéséről. /mti/

--

bb 36. a bkv közleménye

/gk gi hi -cz

1976. január 19.

a bkv értesíti az utazóközönséget, hogy január 21-én üzemkezdettől a nagy Lajos király uti vágányfelújítási munkák miatt a 62-es jelzésű villamosokat Rákospalota, Máv-telep-mogyoródi ut /vezér ut kereszteződés/ között közlekedtetni. a vágányépítési munkák ideje alatt a 68-as jelzésű villamosok nem közlekednek. az Örs vezér tér-egressy tér, valamint a 68-as jelzésű éjszakai járat helyett az Örs vezér tér-bosnyák tér között - villamos viteldijjal - autóbuszokkal biztosítja a közlekedést. vonaljeggyel történő utazás esetén az átszállás alkalmával a vonaljegyet a számkocka nélküli végén kell a kezelőkészüléken érvényesíteni. a forgalomkorlátozás miatt beálló változásokért a bkv az utazóközönség szíves megértését és türelmét kéri. /mti/

--

felhasználható: 17 órától!

bb 37. a soproni afit képzőművész körének kiállítása

vid.-kz gi -cz

1976. január 19.

a soproni afit vállalat keretében működő amatőr képzőművészkör tagjainak alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt hétfőn a brennbergbányai művelődési házban. ezuttal festményeket és grafikákat mutatnak be. /mti/ a másfél éve alakult körnek ez a 3. nyilvános tárlata.

--

13.05/gi

- 22 -

bb 38. rendelet a gépjárművezetők egészségi alkalmasságának orvosi megállapításáról

i ró/gk gi hi -cz

1976. január 19.

érvénybe lépett az egészségügyi miniszter rendelete, amely a belügyminiszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a közlekedés- és postaügyi miniszterrel, valamint a minisztertanács tanácsi hivatalával, illetve a szakszervezetek országos tanácsával egyetértésben szabályozza a gépjárművezetők egészségi alkalmasságának orvosi megállapítását.

a korábban követett eljáráshoz képest újdonság, hogy a rendelet előírja: mikor kell a gépjárművezetőknek meghatározott időközönként időszakos orvosi vizsgálaton részt venniük. kitér arra, hogy a meghatározott időnél korábban, soronkívüli orvosi vizsgálatnak köteles alávetni magát a gépjárművezető, ha például eszméletvesztéssel járó rosszulléte vagy sérülése volt, vagy látásélességében szemüveggel nem javítható rosszabbodás állott be. a gépjárművezető munkáltatója, ha a vezetőnél olyan körülményt észlel, amely az autóvezetésben való további egészségi alkalmasságát kétségessé teszi, köteles intézkedni a soronkívüli orvosi vizsgálat elvégzéséről.

az előzetes és az időszakos orvosi vizsgálatot az e célra szervezett szakértői bizottság végzi akkor, ha a gépjárművezető-jelölt vagy - vezetőnél például művégtag használata szükséges, egy szemmel látás, szintésvetés vagy színvakság áll fenn. a szakértői bizottság egészségi alkalmasságot csak abban az esetben állapíthat meg, ha a vezetőjelölt vagy a gépjárművezető a szakértői bizottság nem orvos tagjai előtt a gyakorlatban előzetesen bizonyítja, hogy a szokásostól eltérő feltételek mellett járművét biztonságosan tudja kezelni.

fontos tudnivaló, hogy a gépjárművezető-jelölt és a gépjárművezető egészségi alkalmasságának előzetes és időszakos, első és másodfokon történő megállapítását költött „jelentkezési lap”, című nyomtatvánnyal kell elérni. erre a vizsgálatra a jelölt köteles a kezelőorvos által kiállított - az egészségi állapotára vonatkozó - igazolást csatolni a jelentkezési laphoz.

figyelmet érdemel, hogy a külföldi hatóság által kiállított gépjárművezetői engedélyt orvosi szempontból érvényesíteni nem szabad, s a külföldi állampolgár egészségi alkalmasságának megállapítását a rendeletben foglaltak szerint kell elvégezni. a rendelet külön paragrafusban írja elő, hogy az orvosnak - ha tudomása van arról, hogy az általa kezelt személy gépjárművezetői engedéllyel rendelkezik és nála olyan betegséget, illetőleg állapotot észlel, amely gépjárművezetésre való alkalmasságát kétségessé teszi - kötelessége ezt írásban bejelenteni a lakóhelye szerint illetékes rendelőintézet vezetőjének. /mti/

--

14.15/gi

- 23 -

bb.22. / a munkaügyi ítélkezés4.folyt/fé

a legfelsőbb bíróság munkaügyi kollégiumának beszámolóját részletesen megvitatták és - váhagyólag - elfogadták a teljes ülésen; határozatban mondták ki: a kollégium a jövőben is tekintse feladatának egyes jogterületek elemzését, így különösen a nőekkel, az ifjúsággal, a munkavédelemmel és a munkafegyelem megszüntetésével kapcsolatos munkaügyi ítélkezési tapasztalatok összegyűjtését, megtárgyalását, s adjon ezekben a kérdésekben külön is iránymutatást; fordítson fokozott figyelmet a kollégium az új társadalombiztosítási törvény rendelkezéseivel kapcsolatos ítélkezési kérdésekre, arra, hogy a törvény teljes érvényesülését bírósági eszközökkel is megfelelően támogassa.

másik napirendi témaként: hatályon kívül helyezték a legfelsőbb bíróságnak az egyik olyan - korábban hozott - elvi döntését, amelynek témájáról már rendelkezik az időközben életbe lépett új társadalombiztosítási törvény és végrehajtási jogszabálya. végül megválasztották a legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsát, amely három évre kapott megbízással működik. dr. szakács ödön zárszavával ért véget a teljes ülés./mti/

-.-

bb.39. vizsgáztak az első komárom megyei pedagógus „uszóedzők,,

vid-/kz/fé -cz

1976.január 19.

hétfőn vizsgáztak a tatabányai bányász sportuszodában azok a komárom megyei általános iskolai tanítók és óvónők, akik bekapcsolódnak majd az uszóoktatásba. amint az közismert, a múlt nyáron országszerte sok tragédiát okoztak a vízi balesetek. három hónap alatt 130-an lettek a víz áldotatai, ebben jelentősen közrejátszott az, hogy a reprezentatív felmérések szerint az ország lakosságának mindössze 12, a fiatalabb korosztályhoz tartozóknak csak 20 százaléka tud uszni.

az oktatásügyi minisztérium megszervezi most a fiatalok széleskörű uszásoktatását. ehhez természetesen elegendő oktatóóra-ra is szükség van. ezért bekapcsolják a munkába a nem testnevelőszakos tanárokat is. az első ilyen tanári tanfolyam zárult most tatabányán. a 32 órás oktatás után sikeres vizsgát tettek a hallgatók, akik igazolványuk birtokában az ország egész területén, iskolákban éppúgy, mint uttörőtáborokban, gyermeküdülőkben és másutt, taníthatják uszni az általános iskolás korú gyermekeket.

/folyt.köv./

-24-

bb.39./ vizsgáztak ...folyt/fé

a tavasszal több hasonló pedagógusképző tanfolyamot rendeznek országszerte, az 1976-77-es tanévtől pedig széles körben bevezetik ezt a képzést. így tudják majd valamennyi első, második és harmadik osztályos tanulót bevonni az uszásoktatásba. a tervekhez tartozik az is, hogy 1980-ig minden megyeszékhelyen, de a nagyobb városokban is legalább egy 25 méteres fedett tanmedencét létesítsenek. ahol pedig nincs mód erre, azokból a helységekből a környékbeli uszodával rendelkező városokban szünetidőben szervezett tanfolyamon, bejárással, illetve kollégiumi elhelyezéssel akarják a gyerekeket uszni megtanítani./mti/

-.-

bb.40. 4.000 mázsa szárazkenyér évente - megyei sütőipari tanácskozás tatabányán

vid-/kz/fé -cz

1976.január 19.

hétfőn tatabányán a komárom megyei sütőipari üzemek és kereskedelmi vállalatok képviselői megvitatták, milyen intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy kevesebb szárazkenyér maradjon a boltokban. a megyében - a tanácsi és a szövetkezeti kereskedelemben - évenként több mint 4000 mázsa szárazkenyér marad eladatlanul az üzletekben, s ennek többségét takarmányozási célra használják. a rossz tárolás következtében az ilyen kenyér 0.2 százaléka megpenészesedik, s ez már az állatok etetésére sem alkalmas. rendkívül sok szárazkenyér keletkezik a háztartásokban, ami a szeméttárolókba kerül.

a tanácskozáson egyöntetű volt az a vélemény, hogy a kenyér minőségének javításával lehet a helyzetet alapvetően változtatni. olyan kenyeret kell forgalomba hozni, ami két-három napi tárolás után is fogyasztható, élvezhető. ehhez megfelelő sütőberendezések, új technológiák szükségesek. komárom megyében az elmúlt néhány év alatt 90 millió forintot költöttek a sütőipar fejlesztésére, s ezzel számos településen megszűnt a panasz a kenyér minőségére. a tapasztalatok egyértelműen bizonyítják: ahol jó a kenyér minősége, kevesebb kerül a szemétdombra, kevesebb a boltok eladatlan készlete. az ötödik ötéves tervben 125 millió forintot költenek a megye sütőiparára, s újabb községekben javítják a pékáru minőségét.

a tanácskozás résztvevői elhatározták, hogy a különféle intézkedésekkel már az idén 40-50 / százalékkal csökkentik a szárazkenyér mennyiségét. ezzel elejét veszik annak, hogy nagy mennyiségű gabonát használjanak fel feleslegesen. országos irányelveknek megfelelően az idén új, a minőséget javító technológiákat dolgoznak ki a kenyérgyárak részére. ennek bevezetésével a következő években tovább csökkenthetik a szárazkenyeret./mti/

-.-

14.45/fé

-25-

1525

bb.41. a szovjet kultúra és tudomány háza,

be/hi/fé -cz

1976, január 19.

valamint az országos rendező iroda, s a lapkiadó vállalat kedden 18 órakor a szovjet kultúra és tudomány háza mozitermében száltikov-scsedrin születésének 150. évfordulója alkalmából irodalmi estet rendez. a kiemelkedő orosz író életéről és alkotásáról előadást tart dr. elbert jános irodalomtörténész. az esten fellépnek: keres emil, rab edit, kohut magda, somhegyi györgy és lőte enikő zongoraművész./mti/

..-

bb 43. uttörővezetők országok tanácskozása zánkán

vid/kz/pg -cz

1976. január 19.

Zánkán, a balatoni uttörővárosban hétfőn megkezdődött az uttörővezetők január 24-ig tartó országos tanácskozása. az előadásokon és a konzultációkon az uttörőszövetség országos megyei-járásai-városi és kerületi vezetői továbbá az uttörőházak igazgatói és munkatársai, összesen mintegy 350-en vesznek részt.

a tanácskozáson megtárgyalják a résztvevők az uttörővezetők vi. országos konferenciájának határozataiból adódó időszaki feladatokat is. megvitatják ezen kívül az 1976-77-es uttörő-év programját is. megismerkednek a résztvevők a kisz ix. kongresszusának előkészítő munkájával, tanácskoznak a kisz és az uttörővezető testületek együttműködésének további javításáról is. /mti/

..-

bb42. miniszteri beszámoló a kohó- és gépipari vállalatok összevont igazgatói értekezletén

t sz/fe/ie/il cz

1976. január 19.

hétfőn a mom szakasits árpád művelődési házban tartották a kohó- és gépipari vállalatok összevont igazgatói, valamint az ágazatok igazgatói értekezletét.

a délelőtti összevont tanácskozáson nemeslaki tivadar kohó- és gépipari miniszter ismertette az ágazatnak a negyedik ötéves tervben elért eredményeit, az ötödik ötéves terv célkitűzéseit, s a vállalatok ezzel kapcsolatos feladatait.

bevezetőben emlékeztetett arra, hogy miközben a tőkés világgazdaságot az utóbbi években fokozódó válság jellemezte, nálunk egyenes volt a fejlődés üteme. a kohászat és a gépipar is sikeresen zárta az 1975-ös évet és teljesítette, illetve túlteljesítette a negyedik ötéves terv főbb előirányzatait.

/folyt.köv./

- 26 -

15.25/11

K35

bb. 42./miniszteri1. folyt./il

a termelés értéke mintegy 40 százalékkal növekedett. a gépipar termelése a tervezettnél és az ipar átlagánál is gyorsabban fejlődött. különösen gyorsütemű volt a fejlődés azon ágazatokban, amelyek nagyobb részt vállaltak a külkereskedelmi forgalom növelésében, így a hűtő- és a vákuumtechnikai ipar 80 százalékkal, a közlekedési eszközök gyártó ipar 66 százalékkal, a műszeripar pedig 56 százalékkal növelte termelését a tervidőszakban. átalakult a közúti járműipar termékpalettája, öt év alatt 41 ezer autóbusz és 211 ezer futómű készült el. a számítástechnikai programban résztvevő vállalatok mintegy 30 új terméket fejlesztettek ki. összességében 85 százalékkal nőtt a szocialista export, s a tőkés kivitel megkétszereződött. a gépipar belkereskedelmi szállításai 40 százalékkal nőttek.

a negyedik ötéves tervben elért eredmények jó alapot adnak a további feladatok megvalósításához, és megteremtik a feltételeket a hiányosságok kiküszöböléséhez. ilyen hiányosság például az indokolatlan készletemelés, és az, hogy a versenyképes és jövedelmező termelés aránya még nem éri el a kívánatos szintet. a jövőben a vállalatoknak nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük a hatékonyság növelésére, aminek igen sok kihasználatlan tartaléka van. a minisztérium vezetői is elvárják a vállalatok vezetőitől, hogy a hatékonyságcsökkenést megfelelő hatékonysági növelő intézkedésekkel, a termelőmunka javításával ellensúlyozzák és hogy terveiket reálisan alapozzák meg.

a népgazdaság tervszerű fejlődéséhez, egyensúlyi helyzetének javításához nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a kohászati és gépipari ágazatoknak. az ötödik ötéves tervben a kohászat fejlesztésére 22 milliárd forintot, a gépipar fejlesztési céljaira pedig mintegy 50 milliárdot irányoznak elő. a minisztériumnak és a vállalatoknak közös feladatuk, hogy ezeket a fejlesztési lehetőségeket szigorúbb feltételek között, a leghatékonyabban használják fel. a vas-kohászatban elsősorban a metallurgiai fázisok, az acélgyártó és hengergépek kapacitásának bővítésére kell összpontosítani az erőforrásokat. a gépiparban meg kell gyorsítani a szelektív fejlesztést a rugalmasabb piaci alkalmazkodást. a minisztérium kidolgozta ezek legfőbb elveit; az exportszerkezet javítása érdekében kiemelten kell növelni a fényforrások, a vákuumtechnikai gépek, a közúti járműrészesek gyártását.

/folyt.köv./

15.30/11 g

- 27 -

16¹⁵

bb. 42./miniszteri2. folyt./11

ugyancsak gyorsabb ütemben fejlesztik majd a szerszámgépek, a műszerek, a vegyipari berendezések és a tőkés importot helyettesítő kábelek, vezetékek, gördülőcsapágyak stb. előállítását. e termékcsoporthoz gyártását 1980-ig 90 százalékkal kell növelni szemben a gépipar termelésének 40 százalékos emelkedésével.

a termelési és exportfeladatok teljesítésének, a hatékonyság növelésének fontos feltétele a munkaerőgazdálkodás javítása is. a kohászatban és a gépiparban a termelés növelését létszám-növelés nélkül, tehát teljes egészében a termelékenység emelésével kell megoldani. mivel néhány vállalatnál a munkaerőhiány gátolja a gazdaságosan előállítható gyártmányok termelésének dinamikusabb növelését, ezért a gazdaságtalan termelési folyamatok megszüntetésével az ott lekötött munkaerőt fel kell szabadítani és át kell csoportosítani. a munkaerő hatékonyabb foglalkoztatása és a nagy termelékenységű gépek jobb kihasználása érdekében a korszerűtlen gépektől is át kell csoportosítani a munkásokat a korszerűekhez. gyorsítani kell tehát az elavult állóeszközök selejtezését, ennek programját minden vállalatnak ki kell dolgoznia.

a vállalatoknak meg kell tervezniük a teljesítmény-bérben dolgozók arányának növelését is. mindezt az éves tervek zsűrizésekor a minisztérium ellenőrizni fogja.

nemeslaki tivadar felhívta a vállalatvezetők figyelmét, hogy a terv-zsűrizések alkalmával ellenőrizni fogják a vállalatok elképzeléseit a korszerűtlen telephelyek felszámolására, az önköltségcsökkentésre, az anyag- és energiatakarékosságra, a hatékonyság minden területen való növelésére.

a vállalati éves és ötéves terveket ezekben a hetekben állítják össze. a korábbi elkészítéseket sok esetben felül kell vizsgálni a vállalatoknak, például a tőkés exportnövelésének lehetőségeire vonatkozóan. a minisztérium ehhez a munkához tájékoztató irányelveket adott ki, amelyben konkrétan megfogalmazta a követelményeket.

a miniszteri beszámolóhoz méhes lajos, a vasas-szakszervezet főtitkára is hozzászólt, s elmondta, hogy a minisztérium által kidolgozott termékszerkezet korszerűsítési, munkaerőgazdálkodási és a beruházások gyorsítását ütemező programokhoz kapcsolódóan a szakszervezet is kidolgozza a maga programját, s hozzájárul a feladatok megvalósításához. hangsúlyozta, hogy a szakszervezeti szervek is segítik ezekben a hónapokban a vállalati ötéves tervek előkészítését.

délután a vállalatvezetők alágazatonkénti szekciókban vitatták meg a tennivalókat az illetékes miniszterhelyettesekkel./mti/

..-

- 28 -

15.35/11

v 16²⁰

bb 44. konferencia az ipar és a külkereskedelem kapcsolatáról

t/kg/s/1e/pg -cz

1976. január 19.

az ipar és a külkereskedelem kapcsolatának megvitatására mintegy 1000 szakember részvételével háromnapos konferencia kezdődött hétfőn az építők dózsa györgy uti székházában. a szervezési és vezetési tudományos társaság és a magyar kereskedelmi kamara rendezte a tanácskozást, amelyet dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter nyitott meg, s külkereskedelmünk eredményeiről, feladatairól beszélt.

mint a miniszter egyebek között elmondotta: nemzetközi gazdasági kapcsolatainkban az v. ötéves terv folyamán is alapvetően meghatározó szerepe lesz a szocialista országokkal, mindenekelőtt a szovjetunióval folytatott tervszerű gazdasági együttműködésnek. kölcsönös előnyök és érdekek tiszteletben tartásával bővülnek a kapcsolatok a fejlett tőkés országokkal is, az áruforgalom növelése mellett a kooperációs kapcsolatok és a fejlett technika átvételét elősegítő know-how és licenc vásárlások is fokozódnak. ezeken túlmenően fejlődnek gazdasági kapcsolataink a fejlődő országokkal is.

a népgazdasági terv teljesítése nagymértékben függ attól, hogyan alakulnak a külkereskedelmi és az ipari-vállalatok kapcsolatai az elkövetkező időszakban. az elmúlt néhány évben ezek a kapcsolatok közelebb hozták a termelővállalatokat a külföldi piacokhoz és ezzel elősegítették a piacok jobb kiszolgálását. a termelők jobban megismerték a piaci követelményeket és így jobban alkalmazkodnak annak igényeihez. az eltelt időszak tapasztalatainak elemzése alapján az is megállapítható - hangsúlyozta a miniszter - hogy a szerződéses kapcsolatok nem minden területen és nem teljesen teremtettek érdekazonosságot a termelő és a külkereskedelmi vállalatok között. az ipar és a külkereskedelem átmeneti érdekellentétei ugyan elkerülhetetlenek, de az érdeket mindig a népgazdasági érdekek szempontjából kell vizsgálni, s ebből kiindulva kell tekinteni az ipar és a külkereskedelem kapcsolatait is.

dr. biró józsef bevezetője után dr. hetényi istván az országos tervhivatal államtitkára tartott előadást az v. ötéves terv fejlesztési feladatairól.

kedden a konferencia öt szekcióban folytatja munkáját./mti/

..-

-29-

15.30/pg

16²⁰

bb 45. átadták az egyesült izzó ifjúsági klubját - mikus sándor kiállítása

t/sz/tr/ei/pg -cz

1976. január 19.

hétfőn átadták az egyesült izzó váci uti törzsgyárának két-szintes ifjúsági klubját. a klub része az izzó kulturális centrumának, amelyhez nagy könyvtár és színes televíziós közvetítésre is alkalmas sportcsarnok is tartozik. a mintegy 2.5 millió forintot beruházással kialakított ifjúsági klubban több tárgyaló, tv szoba, tanácskozó és játéktér, valamint színházi előadásra is alkalmas táncterem és fotólaboratórium kapott helyet.

a klub ezentúl minden hétköznapon és vasárnap délelőttönként nyitvatart, a különböző összejöveteleken, a programokon nem csak az izzó ötezer fiatalja közül vehetnek részt, hanem a környék uttörő és kisz klubjainak tagjai, és az izzó által patronált iskolák diákjai is.

az ifjúsági klub első rendezvénye mikus sándor kossuth-díjas szobrászművész szobrainak és kisplasztikáinak kiállítása, ugyancsak hétfőn nyílt meg. a tárlatot a műcsarnok, és az izzó társadalmi szervei között nemrég létrejött szocialista együttműködési megállapodás alapján rendezték.

a klub vezetői máris sok színes programot állítottak össze az elkövetkezendő hónapokra; a forradalmi ifjúsági napok keretében például tungsram-fesztiválon találkoznak majd a vidéki izzógyárak fiatal amatőr szintársulatai.

az izzó kulturális centrum sportcsarnokát is rövidesen átadják, ez lesz az első olyan sportlétesítmény az országban amely ugynevezett fényfüggöny megvilágítást kap. /mti/

-30-

15.40/pg

1630

bb 46. szolidaritás angolával - dr. réczei lászló nyilatkozata

t/pr/zsu/hi/pg -cz

1976. január 19.

hétfőn hazaérkezett helsinkiől dr. réczei lászló, az országos béketanács alelnöke, a béke világtanács tagja, aki a magyar békemozgalom képviselőjeként részt vett a bvt elnökségi irodájának január 16-18-i rendkívüli ülésén.

dr. réczei lászló megérkezése után a ferihegyi repülőtéren nyilatkozott az mti munkatársának:

- a rendkívüli ülés fő témája az angolai helyzet megvitatása volt -mondotta. információinkat „első kézből”, kaptuk: meghallgathattuk josé eduardo dos santosnak, az angolai népi köztársaság külügyminiszterének beszámolóját az imperialista agresszió ellen harcoló angoláról. beszédében dos santos az angolai nép köszönetét fejezte ki a szovjetunióknak, a szocialista országoknak, s a világ haladó erőinek azért a segítségért, amelyben az angolai népi köztársaságot részesítik.

- alapos elemző vita után egyértelmű állásfoglalás született: angolában klasszikus gyarmati háború folyik, egyik oldalon a fasisztákkal, a fajgyűlölőkkel, és zsoldosaikkal, másik oldalon a néppel, a törvényes kormánnyal, amelyet már 42 állam ismert el. hiába akarja a nyugati sajtó elhíttetni, hogy angolában polgárháború dúl, vagy valamiféle törzsi villongások vannak. nem, a törvényes kormány fegyveresen támadók között szép számmal vannak dél-afrikai reguláris alakulatok, s az usa-ból toborzott zsoldosok. alkalmunk volt több dokumentumfilmet megnézni, ezek egyikében nyilatkozott az usa-ban toborzott cinikus gyilkos: minden „munkára”, kapható, amit jól megfizetnek. a kép egyértelmű, az imperialista agressziót angola természeti gazdasága magyarázza. az iroda ülésén egy belga küldött például statisztikai adatokkal bizonyította: egy-egy nagyobb belga cégnek hány százalékos érdekeltsége van angolában működő vállalatoknál. így már érthető, hogy belgium például miért nem ismerte el az mpla-t. /folyt. köv./

15.55/pg

-31-

1635

bb 46. / szolidaritás...folyt/pg

- az iroda - ülésen elfogadott határozat felhívja a világ közvéleményét: támogassa angola törvényes kormányát, küzdjön elismertetéséért, diplomáciai elfogadtatásáért. a jóváhagyott akcióprogram szerint világméretű szolidaritási kampány indul a politikai, erkölcsi és anyagi támogatásért, valamint a dél-afrikai köztársaság diplomáciai és gazdasági elszigeteléséért. konkrét anyagi segítséget sürget a béke világtanács: a harcoló angolának nagy szüksége van orvosokra, és gyógyszerekre, ruhákra, s főleg gyermekruházatra, élelmiszerre, iskolai felszerelésekre, stb. február 4-ét az angolai szolidaritás napjává nyilvánítottuk - e napon luandában nemzetközi szolidaritási konferenciát rendeznek. a béke világtanács elnöksége nevében itt adják át a bvt joliot curie emlékérmét agostinho neto-nak, az angolai népi köztársaság elnökének - zárta nyilatkozatát dr. réczei lászló./ mti/

bb 49. környezetesztétikai konferencia salgótarjában

vid/fm/pg la

1976. január 19.

környezetesztétikai konferenciát rendeztek hétfőn a salgótarjáni józsef attila művelődési központban. a vitaindító előadást építészet és környezet címmel finta józsef állami-díjas építész tartotta, előadások hangzottak el továbbá a technikai-nyagi környezettervezés rendszertanáról, a formatervezés és építészet összefüggéseiről, kölcsönhatásáról, a vizuális nevelésről és a környezetalakításról. az előadásokat vita követte.

a konferencián nógrád megyei építészek, tervezőkön, képzőművészekön kívül részt vettek budapesti, szegedi, pécsi, és egri művészek, szakemberek. mind az előadók, mind a vitában fel szólalók hangsúlyozták: a lakóhely külső és belső szépítése, a környezet esztétikuma nem annyira anyagi, mint inkább szemléleti probléma. a betonépületek szürkesége, egyhangúsága, a lakások kialakításában megnyilvánuló fantáziátlanúság a legtöbb esetben nem olcsóbb, mint a formákban és színekben gazdag építkezés, ez utóbbinak az emberre gyakorolt jótékony hatása pedig pénzben alig mérhető. ezért mindannyian sürgették a széles körű izlésnevelést./mti/

-.-

bb 50. dr. agostinho neto-t

be/hi/pg la

1976. január 19.

az angolai népi köztársaság és az mpla elnökét joliot curie emlékéremmel való kitüntetése alkalmából az országos béke-tanács nevében dr. sik endre elnök táviratban köszöntötte./mti/

-32-

16.55/pg

18⁰⁰

bb 51. dr. orbán lászló fogadta sz.v. mihalkovot

i/ro/tr/hi/pg la

1976. január 19.

dr. orbán lászló kulturális miniszter fogadta szergej vlagyimirovics mihalkovot, az oszszszk írószövetségének elnökét, a szovjetunió pedagógiai tudományos akadémiájának levelező tagját, lenin-díjas költőt és drámaírókat. a neves szovjet vendég dobozy imrének, a magyar írók szövetsége főtitkárának meghívására tartózkodott hazánkban. látogatása alkalmából az írószövetség vezetőivel a két ország egyre bővülő-gazdagodó irodalmi kapcsolatairól tanácskozott./mti/

-.-

bb 47. erdészeti munkás fafaragásainak kiállítása

vid/fm/pg la

1976. január 19.

a somogy megyei erdő- és fafeldolgozó gazdaság fiatal dolgozója, varga jános, a csurgói gyáregység munkása évek óta foglalkozik fafaragással. a feldolgozásból visszamaradt bükk-, dió- és más faanyagokból szobrokat főként portrékat készít. munkáiból a gazdaság kaposvári központjában kiállítás nyílt, s azokkal részt vesz az „alkotó ifjúság”, pályázaton is./mti/

-.-

bb 48. folytatódik a rekonstrukció - újabb városnegyed rendezéséről döntenek salgótarjában

vid/fm/pg la

1976. január 19.

újabb városnegyed részletes rendezési tervét hagyta jóvá hétfői ülésén a salgótarjáni városi tanács végrehajtó bizottsága. a salgótarjáni öblösüveggyár körzetének rekonstrukcióját a várost átszelő főutvonal idén megkezdődő szélesítése is sürgeti. az új negyedben a lakóháztömbökön kívül munkásművelődési központot, irodaházat, üzleteket, szolgáltató házat, 16 tantermes iskolát, 150 személyes óvodát és 80 személyes bölcsődét is építenek./mti/

-.-

-33-

17.05/pg

18⁰⁵

bb 52. gépi adatfeldolgozás a táppénzesek nyilvántartásában
1976. január 19.
i/ró/gk/hi/pg la

hazánkban és budapesten is évről évre nő a táppénzes állományba vett dolgozók száma, a fővárosban jelenleg is 85 ezer betegség miatt keresésképtelent tartanak nyilván. különböző elemzések készültek arról, milyen anyagi veszteséget jelent ez a nemzetgazdaságnak, s ezzel párhuzamosan felmerült az indokolatlanul magas táppénzes létszám csökkentésének igénye. az egészségügyi minisztérium, a fővárosi tanács, valamint a szot társadalombiztosítási igazgatósága közreműködésével olyan gépi adatfeldolgozáson alapuló ellenőrzési rendszert dolgoztak ki, amely a táppénzes állomány alakulását - okait és körülményeit - szinte naprakészen késedelem nélkül tükrözi.

hétfőn a fővárosi tanácsnál dr. bartha ferenc egészségügyi főosztályvezető tájékoztatta az egyelőre kísérleti jelleggel induló akcióról a rendelőintézeti igazgató főorvosokat és a kerületi üzemi főorvosokat, egyszóval a főváros járóbeteg-ellátásának vezérkarát. elmondotta, hogy valamennyi kerületi és üzemi orvos által felvett beteget, valamint az i. és v. kerületben táppénzes beteget nyilvántartásba vesznek. a feladatok feltünteti majd, hogy az orvosok közül kiknél a legnagyobb a táppénzesek száma, szemléletessé válik, hogy például a rövidebb és hosszabb ideig tartó betegségek szempontjából miképpen oszlik meg az arányuk. pontos adatokat nyernek a szakemberek a keresésképtelenek diagnosztizálásának jellemzőiről és más, hasonlóan fontos kérdésekről. a tervek szerint a rendszert később országsszerte alkalmazni fogják. bevezetését az a felismerés tette szükségessé, hogy a lakosság egészségi állapota önmagában nem magyarázza a keresésképtelenek magas számát.

a tájékoztató felhívták a figyelmet arra, hogy a gépi adatfeldolgozás alkalmazása nem jelent újabb feladatokat az orvosoknak, akik a táppénzes naplóban eddig is nyilvántartott adatokkal dolgoznak az adatlapok kitöltésénél. az új rendszer lényege: gyors és pontos adatnyilvántartást biztosít számos összefüggésben eddig nem értékelhető körülmény figyelembe vételével, feltárásával a nem megalapozott táppénzes állomány erőteljes csökkenését eredményezi. szakemberek hangsúlyozták: csupán budapestben a táppénzesek számának egytizedével való csökkentése mintegy 40 millió forint megtakarítást jelentene, nem beszélve arról az értékről, amit munkábaállásukkal megtermelnének. az így megtakarított milliókat a valóban betegek ellátására, kórházak, rendelőintézetek építésére, korszerűsítésére fordíthatják. /mti/

-34-

17.20/pg

18¹⁰

bb 55. a magyar népköztársaság

be/hi/pg la

1976. január 19.

független, önálló államnak ismerte el suriname-ot és kész vele a diplomáciai kapcsolatok felvételére. erről lázár györgy, a minisztertanács elnöke táviratban értesítette henk arron-t, suriname miniszterelnökét. /mti/

-. -

bb 56. dr. rosta endrének

ge/hi/pg la

1976. január 19.

a kulturális kapcsolatok intézete elnökének vezetésével küldöttség utazott varsóba a magyar-lengyel ötéves kulturális munkaterv megtárgyalására és aláírására. /mti/

-. -

bb 53. miklós imre államtitkár

zsu/hi/pg la

1976. január 19.

az állami egyházügyi hivatal elnöke hétfőn fogadta arthur schneier new-yorki rabbit, az egyházak közötti együttműködés amerikai alapítványának elnökét, aki az elmúlt napokban látogatást tett a magyar izraeliták országos képviselője vezetőjénél.

a fogadáson jelen volt dr. seifert géza, a magyar izraeliták országos képviselőjének elnöke. /mti/

-. -

-35-

17.30/pg

18¹⁵

bb 54. hámos györgy temetése

t/me/tr/hi/pg la

1976. január 19.

megrendülten vettek végső bucsut hámos györgy kossuth-és józsef attila -dijas írótól, kritikustól, a filmvilág főszerkesztőjétől íróársai, újságírók, kritikusok, az irodalmi és művészeti élet nagyszámu képviselői, barátai és hozzátartozók hétfőn a farkasréti temető ravatalozójában.

a koszorúkkal övezett ravatalnál a magyar írók szövetsége nevében jovanovics miklós, az élet és irodalom főszerkesztője bucsubeszédében méltatta hámos györgy munkásságát. hangsúlyozta: tevékeny, sokoldalú ember volt aki csodálatra méltó könnyedséggel kalauzolta el olvasóit a könyvek a színház, a film világába. a közönség nyelvén beszélt, azt akarta, hogy minél többen megértsék. ifjú korától haláláig magas színvonalon művelte az újságszerkesztés tudományát, írt verseket, elbeszéléseket, kritikai tanulmányokat, sikerei voltak a drámai műfajokban is. nagy „felfedező”, volt, -mondotta - aki mindig szeretettel vizsgálta egyetlen hatalmas témáját - az életet, s különleges képessége volt ahhoz, hogy a jelenségeket teljességében lássa.

a filmművészeti szövetség, a lapkiadó vállalat és a filmvilág szerkesztősége nevében hegedüs zoltán író mondott beszédet, meleg szavakkal méltatva hámos györgy írói és emberi értékeit./mti/

.-.

bb 57. „szocialista kultúra : közösségteremtés,, -országos tanácskozás nyíregyházán

vid/fm/pg la

1976. január 19.

a hazafias népfront országos elnökségének művelődési munkaközössége, a szot kulturális osztálya és a megyei szervek közös rendezésében „szocialista kultúra:közösség teremtés,, címmel kétnapos országos tanácskozás kezdődött hétfőn nyíregyházán. gulyás emilné, dr., a hazafias népfront szabolcs-szatmár megyei bizottságának titkára köszöntötte a megjelenteket, majd fábián zoltán író, a magyar írók szövetségének titkára mondott bevezetőt. a vitaindító előadást juhász róbert, a hazafias népfront országos tanácsának osztályvezetője tartotta. részletesen szólt a népfront közművelődést segítő tevékenységének formáiról, módszereiről, az országos jelentőségű akciókról. ezek között fontos helyet foglal el az olvasó népért mozgalom, amelynek első országos tanácskozását néhány évvel ezelőtt éppen nyíregyházán tartották.

/folyt. köv./

17.40/pg

-36-

1820

bb 57. / „szocialista...folyt/pg

az eddigi tapasztalatok szerint a mozgalom munkaformái változatosak, de közülök külön is figyelmet érdemel az olvasótábor, amelyből tavaly már negyvenet rendeztek az országban. érdeklődés kíséri a honismereti mozgalmat is, amely ugyan-csak alkalmas a közösségformálásra, csakugy mint az egyéb kollektív tevékenységek: a szakköri, klub-, munkaközösségi foglalkozások. csupán a művelődési munkaközösségekből az elmúlt négy év alatt mintegy 300 jött létre.

a vita résztvevői elmondták véleményüket, észrevételeiket és javaslataikat a népfront művelődési tevékenységével kapcsolatban, majd este a nagykallói művelődési központ és a felső-simai művelődési otthon szakköreinek és klubjainak munkájával ismerkedtek./mti/

.-.

bb 58. fokozódott a karsztviz beáramlása - kétségessé vált a sárisápi 19-es akna sorsa

vid/fm/pg la

1976. január 19.

a dorogi szénbányák sárisápi 19-es aknájában a múlt hét péntekén betört karsztvizet a legnagyobb erőfeszítéssel sem sikerült még megfékezni. a beáramló vízmennyiség ugyanis állandóan növekedett; pénteken percenként 5, szombaton 28, vasárnap már a 40 köbmétert is meghaladó percenkénti vízmennyiség zudult be az aknába. a bánya mélyebb pontján lévő szivattyukamra kapacitását ez a víztömeg már meghaladta. ezen a szinten a mentőcsapatok kénytelenek voltak feladni a védekezést, s így a víz elárasztotta az akna déli mezőjének minden térségét. ennek következtében fokozatosan emelkedik a víz szintje az egész aknában. hétfőn délutánra megközelítette a felsőbb szinten lévő főszivattyukamrát. ennek az állomásnak a teljesítménye percenként 50 köbméter, ami újabb szivattyuk beállításával végső esetben még 5 köbméterrel növelhető. a további védekezést akkor lehet megkezdeni, ha a vízszint ezt a szivattyurendszert is eléri.

/folyt. köv./

18.02/pg

-37-

1820

b_b 58. / fokozódott ...folyt/pg

a szakemberek erre várnak, mert csak a szivattyuk üzembe helyezése után tudják meg, hogy mennyi a vizutánpótlás összmenyisége. amennyiben ez többnek bizonyul a percenkénti 50-55 köbméternél, akkor kénytelenek lesznek feladni az egész bányát. ilyen nagy erejű és mennyiségű vízbetörésnél ugyanis az adott körülmények között kétségessé válik a bányatérsegek eredményes, gazdaságos víztelenítése.

a 19-es aknaüzem munkásainak átcsoportosítása megkezdődött. a pilisvörösvárról, pilisszentivánról, leányvár-ról, kesztölcéről és piliscsévéről bejáró bányászokat a szénmedence más üzemibe helyezik. a 19-es aknában jelenleg mindössze nyolcan dolgoznak, ők kezelik a szivattyukat./mti/

--

bb 59. irodalmi sorozat bányász fiataloknak

vid/fm/pg la

1976. január 19.

a bányászfiatalok művelődésének gyarapítására bérletes irodalmi sorozatot szervezett a tatabányai bányász színpad. a színpad tagjai a nemrég megnyitott bányász művelődési oktatási központban találkoznak a bányákban dolgozó fiatalokkal, s bemutatják részükre a díjnyertes és a legújabb összeállításokat. a sorozatot áprilisban zárják, s néhány előadásra neves fővárosi művészeket is meghívtak vendégszereplésre.

a pódium 76 elnevezésű irodalmi sorozat első előadását hétfőn rendezték meg./mti/

bb 60. filmbemutató a budapesti csehszlovák klubban

t/nn/tr/hi/pg la

1976. január 19.

hétfőn este filmbemutatót rendezett a rózsza ferenc utcai csehszlovák klubban a budapesti csehszlovák kultúra. egy éj karlstein várában című zenés, romantikus csehszlovák filmet vetítették./mti/

--
-38-

18.15/pg

1830

bb 61. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

pg la

1976. január 19.

32. szentendrei képzőművészek kiállítása miskolcon
33. kitüntetés
34. a tot ülése
35. bálint józsef varsóba utazott
36. bkv-közlemény
37. a soproni afit képzőművész körének kiállítása
38. rendelet a gépjárművezetők egészségi alkalmasságának orvosi megállapításáról
39. pedagógus „uszó-edzők”
40. sütőipari tanácskozás tatabányán
41. irodalmi est szaltikov-scsedrin születésének évfordulója alkalmából
42. kgm-vállalatok összevont igazgatói értekezlete
43. uttörővezetők országos tanácskozása
44. konferencia az ipar és a külkereskedelem kapcsolatáról
45. átadták az egyesült izzó ifjúsági klubját
46. dr. réczei lászló nyilatkozata
47. erdészeti munkás fafarágásainak kiállítása
48. újabb városnegyed rendezése salgótarjánban
49. környezetesztétikai konferencia
50. dr. sik endre távirata
51. dr. orbán lászló fogadta mihalkovot
52. gépi adatfeldolgozás a táppénzesek nyilvántartásában
53. miklós imre fogadta anew york-i rabbit
54. hámos györgy temetése
55. a magyar népköztársaság elismerte suriname-ot
56. dr. rosta endre varsóba utazott
57. országos tanácskozás nyíregyházán a szocialista kulturáról
58. sárisápi akna
59. irodalmi sorozat bányászfiataloknak
60. filmbemutató a csehszlovák klubban
- 61./hírojegyzék

/mti/

--
-39-

18.30/pg

1800

bb 62. időjárásjelentés

Zsu/pg la

1976. január 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1976. január 19-én hétfőn, este:

változékony marad az idő

Várható időjárás kedd estig: időnként felszakadózó felhőzet, többfelé eső, havaseső elsősorban keleten havazás. mérsékelt, időnként megélénkülő dél-nyugati, nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet plusz1, plusz 6 fok között./mti/

bb 63. kodály-hangverseny kecskeméten

vid/kz/pg la

1976. január 19.

a kodály zoltán születésének 93. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezések folytatásaként hétfőn újabb hangversenyre került sor a zeneszerző szülővárosában, kecskeméten. a megyei művelődési központ színháztermében megtartott kodály-estén a kecskeméti városi szimfónikus zenekar, a női kamarakórus, a kodály-kórus, valamint az operaház művészei kodály-műveket adtak elő./mti/

bb 64. beethoven-est szombathelyen

vid/ká/pg la

1976. január 19.

beethoven estét rendezett hétfőn szombathelyen a bartók-teremben az országos filharmónia. a szombathelyi szimfónikus zenekart petró jános főzeneigazgató vezényelte. közreműködött lux erika zongoraművész, kiss andrás hegedűművész és onczay csaba gordonkaművész./mti/

bb 65. felhasználható: 19.30órától

a kodály vonósnégyes vendégszerepelt győrött

vid/kz/pg la

1976. január 19.

a kodály vonósnégyes adott hangversenyt hétfőn győrött, a városi tanács dísztermében. közreműködött antal istván zongoraművész. a műsoron schubert művek szerepeltek./mti/

-40-

18.45/pg

bb 66. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától zárásig:

pg la

1976. január 19.

62. időjárás
63. kodály hangverseny kecskeméten
64. beethoven est szombathelyen
65. a kodály vonósnégyes vendégszereplése győrött
66. hirjegyzék
/mti/

-41-

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

20.20/pg

20³⁰

-VEGE-